

ЄВРО – ГРОШОВА ОДИНИЦЯ ЄС

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Визначено основні моменти у впровадженні загальноєвропейської валюти - євро.

Ключові слова: Євро, впровадження, валюта.

Abstract

The main points in the introduction of the pan-European currency - the euro are determined.

Keywords: Euro, implementation, currency.

Вступ

Євро — офіційна валюта 19 з 28 країн Європейського Союзу, відомих як Єврозона. Використовується також в 6 інших європейських державах, загалом є рідною для понад 337 мільйонів європейців. Євро був запроваджений у 1999 році на заміну ЕКЮ, в готівковому обігу перебуває з 2002 року.

Результати дослідження

1 січня 1999 в рамках Європейського союзу (ЄС) створено Європейський економічний і валютний союз (ЕВС) і введена єдина валюта для країн-членів ЕВС під назвою євро, яка протягом певного терміну замінила національні валюти відповідних країн (нині це 12 країн).

З тих пір процес інтеграції в Європі, незважаючи на чималі труднощі та суперечності, в цілому успішно розвивався як вшир - з 6 до 15 країн, так і в глиб - у напрямку до головної мети - формування єдиного економічного простору, в якому здійснювалося б, незалежно від національних кордонів, вільний рух товарів, капіталів і діяли рівні для всіх суб'єктів господарської діяльності умови конкуренції на загальному, тобто об'єднаному ринку. Щоб розмірковувати про майбутнє європейської валюти, необхідно розглянути перші кроки до Європейського валютного союзу; причини виникнення, проблеми створення та функціонування першої моделі європейської валютної системи.

Принцип спільного ринку, на якому ґрунтувалося ЄЕС, передбачає для вільного обігу товарів і капіталу якщо не загальну валюту, то, щонайменше, значну стабільність валютних курсів. Нестабільність валютних курсів робила невизначеними умови конкуренції і з цієї причини дестабілізувала торговельні відносини. Крім того, стабілізація валютних курсів необхідна для координації економічної політики країн-учасниць союзу. Чи мислимо розглядати узгоджену політику підйому економіки або спільні дії по боротьбі з інфляцією, коли валютна нестабільність порушує чийсь зусилля або створює перевагу на користь одних і завдає шкоди іншим. Таким чином, досягнення валютного союзу було однією з умов подальшого прогресу в європейській економічній інтеграції. Економічна ситуація на початку 70-х підштовхувала ЄЕС до створення Європейського валютного союзу. Резолюція Ради Співтовариств від 22 березня 1971 визначила дії, які слід було зробити в ході першого трирічного етапу та умови переходу до другого етапу цього плану економічного і валютного союзу.

Після переговорів в Маастріхті в 1992 р. главами держав-членів ЄВС було прийнято принципове рішення про поетапне реальне формування Економічного і валютного союзу, заснованого, перш за все на введенні єдиної європейської валюти. У процесі побудови ЕВС в якості головних стратегічних цілей були названі «незалежна єдина грошово-кредитна політика, спрямована на підтримку цінової стабільності, і створення єдиного внутрішнього ринку, який передбачає повне зняття обмежень на переміщення капіталів».

Головні компоненти ЕВС - єдина валюта, що отримала найменування «євро», і єдиний Європейський центральний банк, які нерозривно пов'язані другу іншому. Подібно до того, як кожна

національна валюта цілком перебуває під юрисдикцією і контролем відповідної держави в особі центрального банку, так єдина, наднаціональна валюта неодмінно вимагає наявності наднаціонального, міжнародного органу, який здійснював би єдину для всього регіону грошово-кредитну політику.

Договір, що передбачає поетапне просування до валютного союзу, підписаний 12 країнами в Маастріхті, в лютому 1992 р., ратифікований і набрав чинності з 1 листопада 1993 року. У січні 1994 р. було створено Європейський валютний інститут у Франкфурті-на-Майні, головною метою якого є підготовка до організації Європейської системи центральних банків (ЄСЦБ) і до емісії єдиної валюти - євро.

У грудні 1995 на засіданні Європейської ради в Мадриді була прийнята програма запровадження євро, яка була розвинена і конкретизована на засіданні тієї ж ради в Дубліні в грудні 1996 року.

Невід'ємною частиною всього процесу переходу до єдиної валюти ЄС є разом з введенням євро, створення наднаціональної банківської системи, під юрисдикцією якої буде знаходитися нова вненаціональна валюта. У зв'язку з цим в рамках ЄС було створено наднаціональний Європейський центральний банк і діє під його керівництвом Європейська система центральних банків, до якої входять центральні банки всіх країн-учасниць ЄВС.

Запровадження єдиної європейської валюти євро називають самим грандіозним проектом кінця 20 століття, здійснення якого має глобальні економічні та політичні наслідки. Доповнення єдиного внутрішнього ринку Економічним і валютним союзом (ЄВС), заснованому на єдиній валюті, є одним з найскладніших етапів інтеграційних процесів у Західній Європі.

Введення євро було необхідно, перш за все, тому, що єдиний внутрішній ринок, який існує в ЄС з 1993р. не міг успішно функціонувати за наявності національних грошових систем, що зберігають в ЄС коливання валютних курсів, відмінностей цін і податків. Повноцінна економічна інтеграція немислима без валютного союзу з наявністю єдиної валюти або твердо фіксованих курсів валют країн-учасниць. Єдина валюта — це найбільш ефективний засіб усунення всіх перешкод для вільного руху капіталів, товарів, послуг і робочої сили.

Висновки

Напередодні XXI століття Європейський економічний і валютний союз став реальним чинником світової політики. Його створення - результат півстолітнього розвитку європейської інтеграції та значних зусиль усіх країн-учасниць. У більш широкому контексті його зумовили століття європейської історії і потреби розвитку світової економіки. Масштабний проект формування ЄВС має, перш за все, політичну основу. Об'єктивно він змінює межі геополітичного впливу в сучасному світі, а Європейське співтовариство поступово перетворюється з економічного об'єднання у військово-політичний союз. Євро як міжнародна валюта є важливим інструментом зміцнення ролі Європейського союзу, який вже має багато рис федеративної держави: єдиний внутрішній ринок, спільні кордони, єдину валюту, загальну інституційну систему та символіку, загальне поліцейське відомство, яка формується загальна зовнішня політика та політику безпеки. Поява євро - важлива віха в розвитку світової політики і економіки. Що лежить в основі нової європейської валюти Економічний і валютний союз 11 держав - членів ЄС являє собою вищу форму міжнародної економічної інтеграції, підсумок майже півстолітнього процесу інтеграційного будівництва в Західній Європі. Вперше за останні півстоліття на світових валютних і фінансових ринках з'явилася реальна альтернатива долару США. У світовій валютній системі відбулося зрушення в бік біполярності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Колесников В. І. Єдина європейська валюта (євро): механізм утворення і функціонування [Текст] / В. І. Колесников, Б. А. Єр'омін, Л. П. Давиденко, Є. В. Пухтенкова — Вид. СПбГУЕФ, 1999.
2. Пищик В. Я. Процес становлення євро, проблеми та перспективи [Текст] / В. Я. Пищик // Гроші і кредит. — 2001. — № 6.

3. Золотухіна Т. Інтеграційні процеси в Європі: запровадження єдиної валюти [Текст] /Т. Золотухіна // Питання економіки. — 1999 . — № 1.
4. Корнієнко В. О. Реалізація ідеалу соціально-правової держави в українському суспільстві [Текст] / В. О. Корнієнко // Право України : юридичний журнал. — 2001. — № 2. — С. 47–53.
5. Корнієнко В. О. Політичний ідеал як проблема вибору [Текст] / В. О. Корнієнко // Людина і політика : український соціально-гуманітарний журнал. — 2001. — № 2. — С. 139–150.

Лісовий Михайло Сергійович — студент групи ІСІ-15б, факультет комп'ютерних систем та автоматики, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: serhii.bala@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, м. Вінниця.

Lisovyi Mykhailo. — Faculty of Computer systems and automatics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : serhii.bala@gmail.com

Supervisor: **Valeri Kornienko** – Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, the city of Vinnitsa.